

פרק שופטים א'

בתוכו בטור ריש הלכות ראש השנה ו'יל': בתוכו בפרק דרבי אליעזר בראש חדש אליל אמר הקדוש ברוך הוא למשה 'עליה אליו החרה', שאו עליה לקבל לוחות הארוןות. והעבירותו שופר בכל המהנה, משה עליה להר, שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה והקדוש ברוך הוא נתעלת באוטו שופר, שנאמר: 'עליה אלקיהם בתרווען גנו' (תהלים מו, ו). לבך התקינו חכמים שהיו תוקעין בראש חדש אלול בכל שנה ושנה כל החדש, כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה, שנאמר: 'אם יתקע שופר והעם לא יחרדו' (עמוס ג ו) וכדי לערבב את השטן עפ"ל. ציריך עיון איך השופר היה אמר ליה לא יטעו אחריו ע"ז, וגם איך מובן שה' נתעלת באוטו שופר. ויש בו שני דבריים קשים, אחד, איך דבר כוה קורת, ואיך זה נגרם על ידי שופר. בתוכו (תהלים פט טז) אשרי העם יודעי תרואה ה' באור פניך יהלכון, וככתוב על זה בחוזל (מדרש תהילים פא) אשרי העם, אלו ישראל שיעודין לרצות להקב"ה בראש השנה – בתרואה. וגם בזה ציריך עיון איך אנשים שיודעים לרצות הקב"ה בר"ה בתרואה חולבים באור פניו ית?

איתא בגמרא חנינה (דף יב ע"א) אמר רבי אליעזר אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כיון שנסתבל הקדוש ברוך הוא בדרך המבול ובדoor הפלגה וראה שמעשייהם מקהללים עמד ונגנו מהן שנאמר וימנע מרשעים אורם ולמי גנוו לצדיקים לעתיד לבא שנאמר וירא אלקיהם את האור כי טוב ואין טוב אלא צדיק שנאמר אמרו צדיק כי טוב כיון שראה אור שנגנוו לצדיקים שמה שנאמר אור הצדיקים ישmach, ע"ב. הפעולה הראשונה בבריאות העולם שכחוב עליה ויאמר אלקיהם היא עשיית האור, והאור היה אור גדול שבו אדם היה מביט מסוף העולם ועד סופו, ואחריו זה היה לקיחה תורה, וזה היה הפעם היחידה בששת ימי בראשית שהיתה לקיחה, וכל הנטינות לאחרות ניתנו ונשארו. כל מה שנייתן לעולם אלינו נתון תחת המערכת של (דברים ל טו) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע, היינו שיש לאדם אפשרות להפוך את הכל לטוב ורע לחיים ומות, וכו'. אילו חלילה היה האור נתן לאנשים שהם עדין אינם בתיקונם, היינו שעוד היה לאנשים האלה בחירה, או היו הופכים את האור לקללה, ואו לא הייתה שום אפשרות שהעולם יAIR עוד פעם. יש נקודת אמת בגובה בה רב, עד שבל מי שבוחר בחטא, הנקודה הזאת מתסלקת ממנה, ואת הנקודה זו או אפשר להפוך לקללה, שאם היה אפשר לעשות את זה, וזה אמן היה נעשה, או לא היה אפשרות חורה. במקום שהאור הזה מאיר, אין מקום לספק והכל ברור.

בתוכו בזוהר שה' גנו את האור הזה בתורה, ובתורה נמצא האור שלעולם יAIR ויעשה הכל ברור לגמרי. משל לאדם שנמצא בחדר חשוך, והוא מתרגל לחשכה בדרך ארוכה וקשה. בצד, הוא קם, ומקבל מכבה, לבן הוא לומד שכאן יש בליטה וצריך להיזהר, ופסע ונפל, והוא לומד לאט איך לכוון את עצמו, אבל שום דבר לא ברור. ואם הדברים משתנים, האדם באמת במצב לא טוב. כך אנחנו נראים בעולם הזה בלי התורה. בתוכו גמרא בא מציעא (דף פג ע"ב) תשת חשך ויהיليلה בו תרמוש כל חיתו יער, תשת חשך ויהיليلה וזה העולם הזה שדומה ללילה, בו תרמוש כל חיתו יער אלו רשעים שבו שודמיין לחייה شبעיר, ע"ב. העולם הזה נראה מקום לא מואר, ולכן הכל לא ברור. הכל ניתן בבחירה והאפשרות להתרומות מעל זה היא רק על ידי אותו אור שה' גנו בששת ימי בראשית. ציריכם להתייגע כדי להגיע אל

האור הות, אבל אחרי שמניעים לות, הכל ברור. המעלת של יודעי תרואה היא להגיע אל הק舍 לאותו אור. והנה כתוב במדרשי (ויקרא רבה כא ד) רבנן פתרין קרא בראש השנה ויום הכפורים אורי בר"ה וישע ביום הכהנים, ונמצא לפ"ז שהשופר הוא הק舍 שעיל ידיו מניעים לאור הננו, ועתה עולה, שלמי שיודיע תרואה אור לא נגנו.

כל אחד עבר אירועים מועווים מאד, בכך שהם לנו שה' משנינה עליינו ועושה לנו ניסים, אנחנו שוכחים את זה, כמו"כ (משל' י, ב) לב רשותם כמעט. מהיבן ל Koh הכה נשפfil את הדברים ונורם שיתרנלו לדברים כל כך מהר? כתוב על האור של ששת ימי בראשית שאדם צופה בו מסוף העולם ועד סוףו, יש עוד מקום שוכנים לאור כזה, והוא מה שבתוכב על עובר (נדיה דף ל ע"ב) ונר דלוק לו על ראשו וצופה ומבטה מסוף העולם ועד סוף, ומלמדים אותו כל התורה כולה, וכיון שהוא לאoir העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה שנאמר לפתח חמתת רובץ. המהרי' בגדירות כתוב שהסתירה על פיו של התינוק הוא כה הדיבור שניתן בו, שכותב על עובר שפיו סתום, שהוא לא ירד לדרגת מדבר, והוא נמצא במדרגת העולם של מחשבה. בעולם הזה אדם מדבר, והוא רחוק מאוד ממחשבה, ובפיו מונה הכה שמשביכה אותו אור. אותו נר שהיה דלוק על ראשו לא נכח, אלא שאין לנו גישה אליו, והוא לא מAIR לנו. ירידת הדורות מתבטאת בכך שהמלאך נתן את הסטריה חוק יותר, והتورה משבחת יותר ויוטר.

בעולם אפשר לדבר עכשו על הכל וזה שם את הכל במערכת שווה, משתמשים באותו מילים לדבר על דברים עליונים וגם על דברים הנgrossים ביותר. בשוגרים לדבר על דבר, הדבר נגמר. וככל שמדוברים יותר על דבר, כך הוא נראה חשוב יותר. במערכת האמת כמה שמדוברים על דבר, זה פחות ופחות חשוב, ודברים הכוי חשובים, לא מדברים עליהם בכלל. תורה היא האפשרות לעלות מהמערכת הזאת של דבר, למערכת יותר גבואה. יש גם עד כמה אדם יכול לדבר, יש זמן שאדם מרגע כל כך עד שהוא לא יכול להוציא מילה מהפה, לדוגמה אם הוא היה בפחד מוות אמיתי, נאבד לו כה הדיבור, והוא מעבר לזה, והוא אמיתי יותר, ואם הוא שומר את הרגע הזה, הוא יודע אפילו הוא אוחז. ברגע זה, ככל הקליפות נשורות, כל הדברים נושרים, ונקודת האמת נשארת. ושוב המלאך סוטר את פיו.

היו בני אדם גודלים (כמפורס אצל בעלי מוסר) שלא אמרו דבריהם שםgeo מרבים רק אחרי כמה וכמה שנים. על הסבא מקלם מופיע שהוא שמע דברים מר' ישראל ולא אמר אותם עשרים וחמש שנים, וגם שלשים שנה. בשיש משחו שמרום את הבן אדם, עד שלא היו לו או מילים בפה, אם הוא ישוב וידבר על זה, הרי זו פעללה שהוא סוטר לעצמו על פיו, זה טפשות. ברגע שדבר אמיתי נבנש למערכת הדיבור, הוא מת. הדבר היקר ביותר זה תפיסת האמת, שהוא מעבר לדיבור.

ה' נתן לנו מצוה אחת שעצם ענינה הוא לעבור ממערכת חזון, של סטו על פיו, והוא מצות תקיעת שופר, וזה מה שבתוכם אם יתקע שופר והעם לא יחרדו. זו חרדה אמיתי, שלא ישיבת למילים. ה' נתן אפשרות לבטאות ביטוי שהוא מעבר לכל דיבור, והוא עניין השופר. וזה מה שבתוכם אשרי העם יודעי תרואה, אשרי העם שיודיעים להתרומות מעל זה, ועל ידי זה באור פניך יהלכו. כמה שאדם מוציא עצמו מסתרת המלאך, הוא ילך באור פניו ית. וזה ביאור העניין של הידיעה לרשות את בוראמ, דהיינו, לחזור לאותו מקום שיש רצון בינו לה' ית. כתוב באותה נגראה בנדיה שאיוב התרגש לאותם ימים שהוא היה במעי אמו, שבתוכם מי יתנני בירחי קדם כי מי אלה ישמרני.

הטעות שהיתה יכולה לקרות בلوحות שנויות היא אותה טעות שאירעה בلوحות הראשונות. פיתוי היצור זה כמו פיתוי הנחש שרצונו להעמיד את הדברים בצורה אחרת וזה שיק לעשות רק על ידי דיבורים. פיתוי שיק רק לפתוי שהוא מאמין בכלל דבר. המקור לכל טעות הוא בפיתוי של הנחש, אבל כל זה שיק רק במערכת של דיבור, אבל בשוראים את הדברים אין מקום לטעות. אותו דור של מקבלי התורה היו יודעי תרואה.

מה שכתוב שה' נתعلاה באוטו שופר, הינו שה' נמצא עכשו באותו רמה של כל שאר הדברים, הוא כביכול כמו עוד מילה במילון, כמו כל מילים. אם יש מערכת יותר נבואה, ה' מפסיק להיות מושג בין שאר יתר המושגים. כשהדברים נתפסים רק במערכת של דיבור, כמעט בהכרח יטעו אחרי ע"ז. בקבלה השנייה הייתה מציאות אחרת בגל השופר. אחרי המבה של המלאך, אנחנו במצב של שכחה ושבחה הוא אותיות השכה ושבחו אותיות חושך. הספירה על הפה היא שורש השכח והחושך. האור גנו, ונמצא מאד מאד עמוק, ה' השאיר לנו רק שריד מאותו אור, וזה ניתן לנו בחודש הזה. אין מצות שמייעת קול שופר כל החודש אלא ענינה הוא לצאת מהרchaft ולחיכנס למרכז של אשורי העם יודעי תרואה. מדת המחשבה נקרהת בינה, ואלו הוא בוגטראיה בינה. העוברים כולם והם, שאין ירידת הדורות אצלם, כל החילוק הוא מכח שמקבלים מהמלאך, אנחנו מקבלים את זה חזק יותר בגל שאחנו בולעים את זה ברצון.

פרשת שופטים ב'

כתב בפרק דברי אליעזר (פרק מו) תניא: בראש חדש אולי אמר הקב"ה למשה 'עלת אליו החרה' (شمota כד יב), שאו עלת לקבל לוחות האחורנות. והעבירו שופר בכל המחנה, משה עלת להר, שלא יטעו אחר עבודה זרה והקב"ה נתعلاה באוטו שופר, שנאמר 'עלת אלקים בתרועה' וגוי (תהלים מו ו). לבך התקינו חכמים שהיו תוקען בראש חדש אולי בכל שנה ושנה כל החדש, כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה, שנאמר 'אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרDOI' (עמוס ג ו) וכי לערבע את השטן ע"ל. רואים מכאן שшופר עוזר לסלק מטעות, וצריך עין איך? וגם צרייך עין מה הפירוש בזה שהקב"ה נתعلاה באותו שופר? ועוד ייל"ע, דמהא שתקעו לתקען בכל ר"ח אולי וכן בכל החדש כדי להזהיר את העם לחזור בתשובה, לקיים הפסוק 'אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרDOI', לא משמע שזה קשור לעניין של אי-טעות אחרי עבודה זרה. וגם רואים מזה שבתקיעת שופר של אולי יש קיום של הפסוק 'עלת אלקים בתרועה', וזה היה גינוי של השופר כשופר ואותו כח צרייך לחזור בכל ר"ח אולי ובכל החדש.

אחד מהמדרונות שבhem ה' בראש ומנהיג את העולםות, והוא חקוקה אצל כל אדם שנברא בצלם אלקים שהוא מידת בינה. רשי' בותב על הפסוק (شمota לא ג) ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה, בחכמה – מה שאדם שומע דברים מאחרים ולמד, ובתבונה – מבין דבר מליבו מתוך דברים שלמד. הינו שחכמה היא תפיסת כלל הדבר ובינה היא להוציא פרט מכלל. כתוב בגוראר מגילה (רפ' יב ע"א) שהרבה עשו חשבון מתי יגמרו הע' שנה של גלות בבל, וכולם טועו, ומוסיפה בגוראר אמר רבא אף דניאל טעה בהאי חשבונא דכתיב בשנת אחת למלכו אני דניאל בינותי בספרים מפרק אמר בינותי מכלל דעתה. רואים

מוחה שתפיסה אמיתית של בינה לא תתכן אלא מתוך טעות, היא לעולם באה עם סילוק תפיסה והשכפה לא נכונה. ומטעם זה הקב"ה בראש כל תקופה של גידול הוא לא מהפרי עצמו אלא מהפסולת שלו, במשמעותו "קליפה קודמת לפרי". חכמה היא מה שמקבלים מרבו, ובזה אין שום צורך לטעות, אבל להוציא דבר מתוך דבר, צורכים טעות, והתגבורות על הטעות, והבנה שווה טעות, ורק אז מגיעים אל הבינה. נמצא שהדבר הראשון בדרך לבינה הוא – השילילה. כל הבנת דבר אינה רק הבנת הדבר עצמו, אלא גם במה הוא נבדל מכל דבר אחר. דעת הוא לשון של חיבור, שהדבר מתחבר לתפיסה שלו, וגם כלול בה ידיעה להבדיל בין הדבר הזה לאחרים.

בתוכם באבות (ג' י) אם אין בינה אין דעת אם אין בינה, דעת היא המסקנה, ובינה היא הדרך איך להגיע אליה. בתוכם אם אין דעת הבדלה מנין, וא"כ נמצוא שבינה צריכה לכלול בה הבדלה להבדיל בין הדבר הזה לכל דבר אחר שלכארה דומה לו. יש עומק שבינה משמשת בהיפוך כדי להבין הדבר עצמו, ככלומר, שתפיסת הדבר היא בעצם ההבדלה מדברים אחרים. עצם הבינה הוא, שאפשר לשלו אותו מדברים אחרים. וצ"ע בלא מה כל זה נאמר?

בתוכם בר"מ (פרשת נשא, דף קכט. לגבי מצות תשובה) שתשובה היא מה마다 של בינה, שאין תשובה אלא מתוך שלילה מדברים לא נכוניים, שנראים כאילו הם נכוניים. תשובה, אם כן, לא נגמרת בהרטה, אלא צריך להבין חוק יותר את המיציאות האמיתית, ע"י שלילת המיציאות שאין חווור ממנה. אם התשובה כוללת רק מה שנראה מוקדם שהחטא היה דבר נכון, ועבשו האדם רואה שזו היה טעות, זה לא מספיק כדי שהתשובה תהיה אמיתית, אלא צריך שהחטא עצמו ילמד את המיציאות האמיתית, וזה הרטה אמיתית, לבן מידת התשובה היא בינה. המיציאות של תשובה קיימת רק בגלל שה' בראש המדה של בינה, שתפיסה אמיתית מגיעה ע"י דרך של טעות,adam לא כן, ומה אדם יכול להתחכר על מהهو? הלא זה כבר נעשה. בגלל שהטעות היא הכרחית להבנה נכונה לבן אפשר לתקן חטאיהם, שהחטא הוא כדי להכשיר אותנו להגיע לתפיסה נכונה. העניין של תשובה נקראת בדוקא תשובה ולא הרטה או סילוק, בגלל שענינה הוא להשיב דבר למקוםו, להפוך טעות לחלק הכרחי כדי להגיע להבנה נכונה. לפי אותו מאן דאמר (ברכות לד ע"ב) שבמקום שבעל' תשובה עומדיין צדיקים גמורים אינם עומדים, הביאור בזה הוא שככל שהטעות עמוקה יותר, כך התפיסה של האמת היא עמוקה יותר.

והנה ה' נתן הכח הזה בשופר. השופר הוא נקרא יובל, ויש בכחו לשחרר עבדים. אותו עולם שנתגלה בו הכח של שופר הוא העולם של חירות, שככל כה חזור למקומו האמיתי, העניין של עולם של חירות נאמר על יובל. בשדברים עובדים מקומות האמיתית, הם נעשים משועבדים להכח שזה מוקומו באמת, כל דבר במקומו הוא בן חורין, שאין לך דבר שאין לו מקום, שככל דבר ודבר נברא להיות לעצמו. השופר במקומו הוא היובל, כמו שבתו (ישעה בו יג) והוא ביום ההוא יתקע בשופר הגודל ובאו האבדים בארץ אשר והנדחים בארץ מצרים, כאן סוד בכחו של השופר, שהוא מוחזיר את הדברים למקומות. כה של השופר אינו רק לדבר פסיכולוני שמחיד מלחמת קולו המרטיט, חילתה להעלות זאת על הדעת, אלא המיוחדות שלו הוא הכח להוציא לחריות, ושורשו של הכח הזה הוא בבינה, להעתיק את כל הטעות, ולהפוך אותה להבנה, ולשים אותה במקום האמיתי.

זהו מה דאיתא במדרש הנ"ל שתקעו בר"ח אליל כדי שלא יטעו אחרי ע"ז. עמוק העניין הוא שהוא יAIR באור כזה, שאין בו עוד מקום לטעות. הרמב"ן כותב בדרשתו לר"ה שפירוש של שופר הוא אור, הינו שהוא נתן לנו תפיסה נכונה בטעות. ה' נעה באתו שופר, שנאמר עליה אלקים בתרוועה ה' בקול שופר. והנה שם מדובר בשופר של ר"ה, וצ"ע מה פירוש מה' מעה? כתוב בח"ל שעיל ידי שופר של ר"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים, הינו לוקחים הדבר שעצמו הוא סיבה לדין, שבגלו ה' נמצא בכסא דין, והופכים אותו לסיבה לרחמים. כשהאדם מורייד עצמו ממעלו, בניגדו ה' צריך לרדת אליו להעלות אותו, כשה' מעה הינו שנתגלו מרות עליונות יותר, שהם רצונו האמתי, והם כולן בולן טוב, וככלו חסד. כשהאדם יוריד, הוא מורייד את כל המערכת איתו, ובשהאדם הופך את הירידה לעליה, הוא מעלה את כל המערכת איתו, לבן עלה אלקים בתרוועה.

כתוב בשל"ה שאלו הוא בגמatriا בין. אבל הוא החודש האחרון בשנה, ובגנול שה' משפייע חיים רק לשנה אחת, ובר"ה דנים על כל אחד ואחד, לבן שנה נחשבה למعلن שלמה של קיום. ונמצא א"כ שבאלוּ אנחנו נמצאים בשארית האחרונה של חייתנו. כתוב בוגמרא, שלשים יומם לפני אדם מסתלק מהעולם, נסתלק ממנו צלו, הינו שהוא כבר מסתלק קצת, והוא נמצא באחרית שלו, והוא הופך להיות רופף. אם בן בחודש אלול, אנחנו נמצאים באחרית שלנו וצריכים לחכות לעוד השפעה של חיota. עומק ענינה של תקנת חז"ל לתקוע בכל החודש בשופר הוא, לקחת את האחרית ולהפוך אותה לבינה, שככל חלקי הטעות יairoו מחדש, כדי להיות נתפס כאמת. זהה התקיעת שופר, שעיל ידה ה' מעה. אבל פירושו מלשון רינגול' (המרגנלים שיחושע שלח לתור את הארץ נקראו מאללים – ע' תרגום לייחס ב), שטרכנו לבדוק, וזה דבר שנעשה לפני כיבוש. בענינו מדבר בכיבוש של שטור, זה העניין של החודש, לעמוד על האמת.

כתוב בוגמרא ברכות (דף ה ע"א) אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמואן בן לקיש לעולם ירניז אדם יוצר טוב על יוצר הארץ שנאמר רנוו ואל תחתאו, אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה שנאמר אמרו לבבכם, אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריית שמע שנאמר על משבבכם, אם נצחו מוטב ואם לאו יזכיר לו יום המיתה שנאמר ודומה סלה. יש בה מיוחד ביום המיתה, שלא כתוב עלייו זאמ לאו. בשרואים את הסוף, התפיסה היא אחרת, שרואים שאין יותר מזה. אם המהלך נגמר באמצעותו, או רואים שהוא לא אמיתי. בשuibzinim את זה, אין 'הביבות' יותר מזה. אם שומעים את השופר כך, כל חודש אלול, או נעשים בני חורין אמיתיים בר"ה.

פרשת שופטים נ'

הטור בתחילת הלכות ר"ה מביא את הפרקי דרבי אליעזר (פרק מו) תניא: בראש חדש אלול אמר הקב"ה למשה 'עליה אליו ההרה', שאו עליה לקבלلوحות האחרונות. והעבירו שופר בכל המהנה, משה עלה להר, שלא יטעו אחר עבודה ורוה והקב"ה מעה באתו שופר, שנאמר 'עליה אלקים בתרוועה' וגוי (תהלים מו ו) עב"ל. בפשטו הבדיקה של 'עליה אלקים בתרוועה' שיכת לתקיעות של מצוה, וכך הוא התקיעות רק לצורך הכרזה שמשה לא נעלם, שלא יטעו אחרי ע"ז כמו שהיא בעגל, שכתווב שם (שמות לב א) כי וזה משה האיש אשר העלה

מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו. אבל רואים מהפרקี้ דרבי אליעזר, שכאן היה קיום דין של שופר, ובגלו כה השופר לא יטעו אחרי עבודה ורה. ממשיק הטור (מהרא"ש במסכת ר'ה): לבך התקינו חכמים שהיה תוקען בראש חדש אלול בכל שנה ושנה כל החדש, כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה, שנאמר 'אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו' (עמוס ג' ו) וכדי לערבות את השטן. כתוב כאן חידוש שיש עניין לערבות את השטן כל חדש אלול, אף שבנראה מזוכר (ראש השנה דף טז ע'א) עניין זה רק לעניין תקיעות של ר'ה עצמו – למה תוקען ומריעין בשחן יושבין ותוקען ומריעין בשחן עומדים כדי לערבות השטן. (וממשיק הטור): וכן נוהנים באשכנז לתקוע בכל בוקר ורב אחר התפלה. ואמר رب האי מנהג לומר תחוננים בהנץ עשרה ימים ליהוד ושמונא דבמקצת אתרותא קימי (שמעתי במקצת מקומות קמיים) מראש חדש אלול ואמרין סליק משה להר בפעם שלישית ונחית בלווחות שנויות ביום הכהורים (לכן ימים האלה הם ימי רצון, שכן צריכים להתאים בתפילה במילוי בימים אלה) וכל המוסיף לבקש רחמים זכות הויא לו, עכ"ל.

בחשכה ראשונה נראה שאלו הוא הכהנה ליום הדין, אבל בטור לא כתוב שם זכר לוזה, ואע"פ שתוקעים בשופר, לא כתוב שיש שום קשר לתקיעות של ר'ה, רק כתוב שתוקעו בשופר שלא יטעו העם אחרי ע"ז וכי אלול הם ימי רצון בגלו שאו נתרצה ה' ליתן לוחות שנית. ויש לנו להבין מהו הכהן שיש בשופר שלא יטעו אחרי ע"ז? הרמב"ן כותב בדרישה לר'ה שהמקור למילה 'שפוף' הוא מה שכתוב באיוב (כו יג) ברוחו שמי שפה חלה ידו נחש ברכה, והרמב"ן באיוב מפרש את פסוק זה שהוא מדבר על פיזור העננים, שפהה הוא מלשון בהיר, לאפשר ראיית דברים ברורים. רואים מכאן שהמציאות של שופר עשוה את הדברים ברורים. בלשון הנגמרא ביאור המילה שפר הוא לשון של יופי. כל דבר לא צלול נקרא כיעור, מלשון מכוער. יפי אמתי הוא דבר שדרךו רואים פנימה, ובדבר מכוער רק רואים מה שיש פה, ולא יכולם לראות פנימה. ומעטה, מכיוון שכתב שהסיבה שתוקעים בשופר באלו הוא על שם הכתוב 'אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו', רואים מכך שהשפחד הוא וזה שעושה את הדברים יפים מאד וצלולים.

שורש כל החטאיהם, וכל הביעור והרע שיש בעולם הוא בחטא של אדם הראשון, וזה נעשה על ידי פיתוי של דיבור. מערכת הדיבור שהנחש הוציא לפניו הוה (בראשית ג' ח) כי ידע אלקים כי ביום אכלכם מمنו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים ידי טוב ורע, פעלה שככל החטאיהם כולן נעשים אפשריים, על ידי הדיבור. על ידי הדיבור אפשר לפתח מערכת שלמה שתטהר כל שרין בק'ג טעמים, ואנחנו חיים במערכת זו. ה' עשה אותנו מדברים, אבל יש מערכת עליונה יותר שלא מתבטאת על ידי דיבור, והביטוי שלה מניע ישר ממעמקי הלב, ולא על ידי דברים, והוא הדיבור של תקיעת שופר. כל שאר דברים עוברים דרך הדעת, ושם הכל אפשרי, אבל ה' עשה את אה"ר בצורת דיבור שונה, והוא הדיבור שקדם לכל דיבור, שאי אפשר להפוך אותו למיללים, והוא כולל ישר ממעמקי הלב, ומשם יוצא על ידי קול, והדיבור הזה הוא רק קול. בר'ה שהוא יום תחילת מעשיך והוא יום בריאת האדם (ר'ה דף כ' ע'א), המצווה שנצטוונו בה ביום הזה היא תקיעת שופר, הינו שכאן האדם מועמד כאדם כמו שנראה בתחילת בריאתו, והcoil הראשון שהאדם צריך להשמע הוא קול שופר.

כתב בוגרמא ר'ה (דף כ' ע'א) כל השופרות בשירים חוץ משל פרה מפני שהוא קרן אמר רב יוסף והלא כל השופרות נקראו קרן שנאמר במשוך בקרן היובל. שפיר אמר רבוי יוסף ורבנן כל השופרות אקרו שופר ואקרו קרן דפירה קרן אקרי שופר לא אקרי דכתיב בכור

שורו הדר לו וקרני ראם קרני ורבי יוסי אמר לך דפורה נמי אקרי שופר דכתיב ותיתב לה' משור פר אם שור פר ומה פר למה שור אלא מי שור פר משופר (רש"י) – שור שהוא פר – ביום שנקרה שור היה גדול כפר והוא שור של מעשה בראשית, שביהם שנולד, הוא בקומו של השילמה כמשיב שור בן יומו קרו שור, שנאמר (ויקרא כב) שור או כשב או עז ופר אין נקרא עד בן שלישי). העולה מן הגמרא שאותו שור פר של אדם הראשון הוא השופר.

בתוב בגמרא (חולין דף ס ע"א) ואמר רב יהודה שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת היה לה במצחו שנאמר ותיתב לה' משור פר מקרין מפרים וכו' ואמר רב יהודה שור שהקריב אדם הראשון קרנו קודמות לפרשיותו שנאמר ותיתב לה' משור פר מקרין מפרים מקרין ברישא והדר מפרים עב"ל. הקרבן שאדם הראשון הקרב נקרא שופר, ומברואר בגמרא שהוא היה אחרי שחטא כדי לכפר עליו, והוא בו ביום – ביום שני של מעשה בראשית. ורואים אם כן שמצוות היום של תקיעת שופר היא זכר לאותו שור פר שהקריב אדם הראשון. העניין של השור פר של אדם הראשון היה לחזור אליו מצב שהיה קודם, לפני החטא. בנגד הקרבן הזה, אנחנו תוקעים בשופר. לבן העניין של תקיעת שופר הוא לחזור לעניין של לפני החטא. כשהותקעים בשופר, אנחנו שמים את עצמנו במצב התחלתי כמו שאפשר כמו שהיא לפני החטא. הקול הפשט הזה, של שופר, לא יכול לשקר, ולא לסלף.

בתוב בנפש החיים (א ב) וזה גם כן עניין מאמרם ז"ל (ע"ז דף ח ע"א): "שור שהקריב אדם הראשון, קרנותיו קודמות לפרשיותיו היו", שכיוון שהקרבו לתקון אשר עות לבנות הנחרשות לקרב אשר הרחיק וליחד אשר הפריד, ועלה טהר קדושת מחשבתו וכונתו להאציל תחליה שפעת אור וקדושה על הבchinות ומדרונות העליונות שבו דמיון הקרנדים הם שרש נשמתו ונשנתו ומשמעות המשיך אחר זה על רוחו ונפשו לטהר כל אבריו מראשו ועד רגלו על דרך "זהה עקב תשמעון" וכו'. רק אפשר לתקן דבר שנפגע על ידי שטטרוממים למדריינה יותר גבואה, ואו מושכים שפע לתקן מה שנפגע עכ"ל. הגמרא במנחות (דף קט ע"ב) מרימות לה שאפשר לתקן מה שנפגע רק על ידי מקום שלא נפגע: ומפני מה נברא העולם הזה בה"י מפני שדומה לאבסדרה שככל הרוצה יצא וא"ת תלייא ברעה דאי הדר בתשובה מעילי ליה, וליעיל בהך לא מסתיעא מילתא. היינו שם הוא נפל, ואי אפשר לקום ולחזר דרך אותו מקום. המהרש"א בגמרא חולין הנ"ל מאריך בביואר הגמרא, וזה לשונו: העניין מבואר כי הקרן נאמר בכל מקום על עיקר הדבר כמו שכותב הקרן קיימת וכו' והנה לפי שאדם נתה בחטאו למינות להאמין ח"ו בשינויים כמו שכותב בסנדירין אדם הראשון מין היה וכפר בעיקר שנאמר איך אין נטה לבך, ולכך כשהזר בתשובה הקרב שור שהוא לו קרן א' מורה על עיקר האחדות ועל בן היה בו הקרן שהוא אחד קודם לפרשיותו שהם שנים מורים על הריבוי שהנמצאות בהשתללים יגעו בסופם לרבים, ע"כ. את הקרבן הזה הקרב האדם הראשון כדי להעמיד את עצמו על תחילת מעשיך, ובכך אנחנו צריכים לעשות בתקיעת שופר. אם אנחנו רוצחים להמשיל משל מה זה קרן, ומה זה פרשותיו, הקרבן הוא הקול שיוציא ממוקמי הלב, ופרשיותיו הם כל מערכת הדיבור. הדברים הם רבים, אבל קול יש רק אחד. העם יודעי תרואה יודעים איך לשמעו תרואה, שהוא יכול להזכיר אותן למצב של קרן שהוא קודם לפرسותיו.

בשבתו ש' נתלה באותו שופר, היינו שהוא נתגלה בכך ביחס אליו, שאנו מתיחסים למלחה יותר עליונה ויותר אחד. בתוב בגמרא (ברכות דף נט ע"א) אמר רבי אלכסנדרי אמר רבי יהושע בן לוי לא נבראו רעים אלא לפשט עקומות שלב שנאמר

והאלקים עשה שיראו מ לפניו. הרעים הם דברים שמחווין מהלך ופוגעים בכל מקום, ולא צפוי מראש איפה יפגעו. ה' ברא אותם כדי שיפשט העקמומיות שבלב. העקמומיות שבלב היא הסטיה מהעיקר. בשנת תש"ח בשחיה הפטצות בארץ ישראל, וראש ישיבת סלבודקה ר' אייזיק שר שאל איזה ברכה מברכים על פצצה? והוא ענה – שכחו גבורתו מלא עולם. הוא כוון ללמד שאין שם הבדל בין פצצות שבזמנינו לרעים. בודאי זה לא לדינא, אלא הוא רצה ללמד שהכל נברא בעולם כדי לפשט עקמומיות שבלב. אין מה לעשות נגד רע. היסוד הוא מי שלא מגיע למצב של זיהרדי' בשופר, הוא צריך לפשט העקמומיות שבלב בדברים אחרים.

בתוב בפרשת נצבים (דברים לו) ומיל ה' אלקייך את לבך ואת לבב ורעד לאהבה את ה' אלקייך בכל לבך ובכל נשך למען חייך, ובתוב על זה בבעל הטורים את לבך ואת לבב – ר'ת אלול. לבך נהנו להשכימ ולהתפלל סליחות מר"ח אלול ואילך. וכן לולא האמנתי לראות בטוב ה' (תהלים כז יג) לולא אותיות אלול שמאלול ואילך חרדה ננד ה'. בתוב לאחרונים שאחד מהטעמים שאומרים המזמור הזה באלו נגלה שלולא' הוא הפוך 'אלול. אבל בבעל הטורים בתוב שבפסקוק לולא האמנתי לראות בטוב ה' בתוב חרדה. איפה מרומות בגין חרדה? בתוב תחלים הנ"ל אל התנני בנפש צרי כי קמו בי עדי שקר וייפה חםם, לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים. בתוב מדרש תחלים שכל מקום שכותב לולא הינו שהדברים מצד עצם היו צריכים להרש אחרת. כשהמצב של אדם הוא לא מבוסס, או הוא חרד כל החרדה הזאת. אנחנו צריכים להרגיש באלו למצב של לולא, הינו שבלי וזה אנחנו אבודים.

אלו הם שתי הדריכים שה' נתן לנו כדי לישר את העקמומיות שבלב א. שופר, ב. רעים, והם קוראים דוקא ביום בהיר, שלא מצפים להם. צריך להיות עור שוטה וקטן כדי לא לראות שה' מוליך אותנו לקראת הסוף, שאו יעמיד את עצמנו על העיקר. לא נבראנו להראות כמו שאנו נראים היום. אם לא נזהור לאותו עיקר, לאתו קויל, לאמונה אמרת, אוינו אנחנו רואים את תוקף ההנהנה. הדין של אלול הוא להיות חרד. ואם לא מקיימים את זה, והעליה על רוחכם הי' לא תהיה אשר אתם אמרים נהיה כנויים במשפחות הארץ לשרת עין ובבן חי אני נאם אדני ה' אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובכח שפוכה אמלוך עליכם (יחזקאל כ לב-גן) – אלו הם דבריו ית'. אם נפחד ממי שצרכיהם לפחד ממנה, או אין שום ספק שישasco לנו כל הצרות האלה. תוקעים כל החודש, משום שכל חדש אלול אנחנו צריכים להיות במצב של לולא, מצב של חרדה.

פרק שופטים ד'

בתוב בפסקוק (דברים לו) ומיל ה' אלקייך את לבך ואת לבב ורעד לאהבה את ה' אלקייך בכל לבך ובכל נשך למען חייך, ובתוב על זה בבעל הטורים, ר'ת אלול, לבך נהנו להשכימ ולהתפלל סליחות מר"ח אלול ואילך. וכן לולא האמנתי לראות בטוב ה' (תהלים כז, יג) לולא אותיות אלול שמאלול ואילך חרדה ננד ה' ע"ב. הנה הביא בעל הטורים שני רמזים לאלו, והענין צרייך ביאור, מהו עמד מהפסקוק ומיל שיש להשכימ לסליחות, והכיצד מלולא לומדים שיש להיות חרדים באלו, ובאמת אלו הם שני דברים נפרדים, וצרייך להבין כל אחד בפני עצמו.

והנה אנחנו עושים שני דברים באלו, מנהג הספרדים לkom לסליחות ולהתקוע בשופר, והאשכנזים רק תוקעים בשופר, ומ�' באב עד סוף השנה מפטירים שבעה הפטרות של נחמות, וכך מסיים השנה, וציריך עיון איך זה מתקשר לסוף השנה.

השובת אלו השאלות לכך היא: עד ביאת גואל צדק, אנחנו מוצאים תחת עונש של שני חטאים: חטא העגל, שהפקיע אותנו מלהיות מקבלי התורה, ובאמת היינו חיבים מיתה עד שמשה רבניו התפלל התפללות הרבות שלו, ואו זיכנו ללחוחות שנויות. חטא זה קרה ב'ז' תמוז, והחטא השני היא חטא המרגלים שקרה בט' באב, ושני החטאים האלה עוד לא נתקנו, ורשך כל הפורענות והגלוויות של כלל ישראל נעוץ בהם. בחטא העגל הפסדנו את השם של מקבלי התורה שהוא לנו במעמד הר סיני, ובמרגלים אבדנו את בחינת המקום שלנו. מאו שה' הוציא את אברהם אבינו מהוזן למערכת של הטבע, כמו שבתווב (בראשית טו ה) ויצא אותו החוצה, כלל ישראל קיימים רק בתוך המוגרת שנתחדשה לאברהם אבינו, ואם מנסים להיות במערכות של עולם הזה, הדבר בלתי אפשרי, ומובטח לנו שיורקו אותנו מיד החוצה. המקום שלנו הוא רק מקום שה' ברא בשביבנו שהוא מהוזן לעולם הזה.

לכל ישראל יש מקום לעצם, והנהנה לעצם. דבר זה בא לידי גילוי במועד בקריתם סוף, ושם קיבלנו המקום המיחוד שלנו, וארים ישראל היה צריכה להיות המשך של אותו מקום מיוחד, לו לא חטא המרגלים. זיכנו אמן לזמן מה להיות בארץ ישראל בזמן בית המקדש, והוא היה לנו מקום, אבל ה' נשבע בחטא המרגלים (תחילים קו כו-כו) והוא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל ורעם בגנים ולזרותם בארצות, דהיינו, שאנו אנחנו לא נחיק מעמד בארץ ישראל לעולם, והוא לא יהיה לנו באמת שום מקום בעולם, ובכל מקום שאנחנו נמצאים הרי זה רק לזמן מה, והמקום דוחה אותנו. כתוב בראשונים שפירוש המילה מקום הוא דבר המקדים, ובחטא המרגלים מכיוון שהפסדנו המקום שלנו, מילא אין לנו מקדים ומאו ואילך אנחנו חיים רק בגודל חסדיו, של יומה דף סט ע"ב) אלו הן נראותיו שאלמלה מורה של הקדוש ברוך הוא הייך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות, כלומר שאנו קיימים בכך, וזה מה שאומרים בתפלה ועל נסיך שככל يوم עמנו.

אחרי שהפסדנו מעמד הר סיני, שתחת ההר היא עיקר מקומנו, ונגורה עליינו גורת השמד, ולולא תפילת משה, הגירה היה מקיימת, עדין היה לנו מקום שיאפשר לנו להגיע למקום העיקרי עוד פעם, בלחוחות שנית, אבל גם את זאת הפסדנו בשלמות מחמת חטא המרגלים, ומאו נסכת ישראל מהכח ומתגעגת לחזור לאותה מדינה, ועל זה אנחנו מתאבלים בין המצרים. הסדר שככל ישראל חי הוא, שאנו הולכים מימי בין המצרים שם ימי אבילות על החטאיהם הנ"ל לימי תיקון על אלו החטאיהם, ראש השנה הנוראים, ראש השנה ויה"כ, וייה"כ נקרא יום חתונתו, וויל המשנה (תענית דף בו ע"ב) צאינה וראיינה בנות מתן מלך שלמה בעטרה שעטרכה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו, ביום חתונתו זה ציון תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש שיבנה במחרה בימינו, וכותב על זה ברשי"ז זה מתן תורה – יום הכפורים, שניתנו בו לוחות האחרונות, נמצא אם כן, שיש שני מהלכים, ימים של פורענות, ימים נוראים, אנחנו צריכים לעבור מבין המצרים לימי הנוראים, דרך חדש אלול. וכותב בקדמוניים שכגד הכה"ב ימים של בין המצרים, יש כ"ב ימי תיקון מראש השנה ועד שמחת תורה, והם גם כגד הכה"ב אותיות של א"ב.

והנה מכיוון שתתברר שחתיקון הוא גם על הקלקל של חטא העגל, וגם על של חטא המרגלים, הרי שאנו צריכים לחזור ולקבל תורה, וגם לקבל בחינת מקום, לכן אתם

ארבעים יום שמשה היה בהר נסתיימו בקבלת לוחות שניות שהיתה ביום הכיפורים, ואו ה' סלח על חטא העגל, ובין נקבע יום זה יום סליחה לדורות, וביום זה חורנו לקבל תורה. והיה עוד תיקון גם על מה שנפנעם בחטא המרגלים, והוא הפסרת המקומות, והתיקון זה מעביר אותנו מראש השנה לסוכות, שאו אנחנו זוכים למקום. וכיון שכאמור כל צורתנו שורשם בשני חטאיהם אלה, מובן שפיר הecided שני המהכלכים האלה גורמים למנהגי כל ישראל, שהוכרים הטoor, שתקיעת שופר של חדש אלול שיכת לעליית משה להר, שכחוב בטור על התקיעת שופר של ראש חדש אלול, שה' התעללה באותו שופר, שנאי' עלה אלקיהם בתרועה ה' בקול שופר (תהלים מו ו), וזה כדי לתכנן חטא העגל, ובנדח חטא המרגלים תקנו לנו השבעה הפטרות של נחמה. וזהו ביאור עומק הרמו של LOL האמנתי לראות בטוב ה' בארץ החיים, וככתוב על זה ברש"י בבר היתי נתון בידיהם, והייתי אובד לגמרי, LOL האמנתי לראות בטוב ה', היינו שהוא היה במצב שבו צפוי לו אבדון, ולא נשאר אלא לצפות לראות בטוב ה' בארץ החיים. ההיפוך של אלול הוא LOL, היינו שהוא הפוך של לא, אם כן אלול הוא ביטוי של 'בז', בן נאמין שנראה בטוב ה' בארץ החיים. וזה ביאור המהלך הecided אלול מתכנן את חטא המרגלים.

כתב במשנה (סוף תענית) לא היו י"ט לישראל כת"ו באב וי"כ, וצריכים לדעת שט"ו באב הוא יום טוב לכל ישראל רק בזמן בית המקדש, ומה שנשאר לנו היום והוא רק שלא אמרים בו תחנון, וגם מה שנפסק בש"ע (ו"ד רמי' ב"ג) שיש לאדם להתחילה ללימודليلת מטה' באב ואילך ומאן דמוסיף יוסיפ, היינו שיש להוסיף לימוד בלילות על הימים, ואו יוסיפו לו חיים,ומי שלא מוסיף מקבל עונש נורא ואו, יו"ט היה זה רק בזמן שנכתש ישראל הייתה עם ה' בבחינה של נושאים, בזמן הבית, אבל עתה אין לנו מועד בפועל. וככתוב על זה ברמ"ס בפירוש המשניות זו"ל, ובחרו יום חמשה עשר באב לפי שבו נסתלקה המגפה ממתי מדבר בשנת הארבעים כי המות הירבה בכל ט' באב ובשנה לאחרונה נסתלקה והמתינו עד חצי החידש ואו בmphו בנפשם והאמינו בעצם והרגינשו בו רצון הבורא והשבת אפו וסילוק חמתו מהם ולפיכך עשו אותו שם ולהאה יום משתה ושzon. ותוס' (תענית דף ל ע"ב) מביא מדרש, يوم שבו כלו מתי מדבר – כדאמרי" (במדרש איכה) כל ט' באב היו עושים קבריהם ושוכבין בתוכן ולמחר הכרזו יציא הבדלו החיים, ואotta ההשנה שכלה הגורה כמו כולם והיו סבוריים שגם טעו בחידש עד שראו הלבנה מלאה ואו ידעו שכלה הגורה ועשו יו"ט. ופרשב"ס (בב"ב דף קבא ע"א) כל המ' שנים לא היו מותם אלא בט' באב ובכל ט' באב היו מותם כ"א אלף ופרוטרוט ומפרש התם דאותו פרוטרוט עולה למ' שנים ט"ו אלף, ע"כ. ביאור הדברים, יאוש שיק לדבר שאיבד את מקומו, ולא קיומו. חטא המרגלים הביא לאבדן המקום של כלל ישראל, והוא סילק מהם הבדיקה של האמין בו עצמן, וזה גדר של יאוש, ובט"ו באב נסתלק היוש הוה, ואו הרגינשו בו רצון ה' וסילוק חמהנו. מימי בין המצרים אנחנו עוביים לימים שבו יוכולים אנו להשיג את הכל. המעבר מימי בין המצרים לימים הנוראים, וההרגשה שאמנים השגנו רצון ה', והוא על ידי קריאות שבעה פעמיים נחמות של הנביים. צרכיים ללמידה הנחות האלה, שזהו מוצאות היום, וחובת הזמן, וזה הדרך היחידה לחזור להאמין בעצמן.

אבידה שיודעים שתחוור למקומה איינה אבידה.

ויש לעיין טובא ברמזו הראשון של את לבך ואת לבב זרעך, דיש לשאול אל מי מדבר בפסקוק זה, שהרי אין לומר שמדובר בדרך מקבלי הארץ, שהלא כך כתוב (דברים לא-ו), והוא כי יבוא עלייך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל

לבבך בכל הגנים אשר הדיחך ה' אלקייך שמה ושבת עד ה' אלקייך ושם עת בכלו כבל אשרancaי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך ושב ה' אלקייך את שבותך ורחמך ושב וכברצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלקייך שמה אם יהיה נדוח בקצת השמים ממש יקוץך ה' אלקייך ושם יקוץך והביאך ה' אלקייך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירושתה והיטבר והרבך מאבותיך ומול ה' אלקייך את לבבך ואת לבבך ורעד לאהבה את ה' אלקייך בכל לבבך ובכל נפשך למן חייך, מבואר שהפסוק של את לבבך ואת לבבך ורעד מדבר אל הדור האחרון, שהוא הדור שלנו, ואם כן צרכים לדעת מי זה אתה ומה זה ורעד?

iomל ה" והוא תיקון על החטא של (דברים ד כה) כי תולדת בניים ובני נינים ונושנותם בארץ (הקריאה של תשעה באב), נושנותם והוא שדר הרופך להיות ישן, ומספריד הידושו, וזה המ庫ר לכל הצורות כולן. התיקון הוא בזתקעו בחדרש שפר', וכותוב על זה במדרש (מדרש תהילים מזמור פא) חדשו מעשיכם ושפרו מעשיכם ואני מכסה על עונותיכם. משמע שישן הוא גם השורש למילה שנייה, שמי שהוא חי וער מתחדשת מציאותו בכל רגע, אבל הישן מהזיק בידו רק את הקיום הישן שלו. כל אחד יודע שתרדמתה נופלת על אדם שאין בו חידוש, והתיקון לה הוא ומול ה' אלקייך את לבבך, ואת לבבך ורעד, שהמליח לערלת הלב הזאת היא, שלא נגיעה למצב של נושנותם. כתוב בב"מ (דף פה ע"א) כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם שוב אין תורה פוסקת מורה לעולם שנאמר ואני זאת בריתני וגוי לא ימושו מפיק ורעד ומפי ורעד אמר ה' מעתה ועד עולם, Mai amar ha' Amar ha' kadosh ברוך הוא אני ערב לך בדבר זה, Mai מעתה ועד עולם אמר רבי ירמיה מבאן ואילך תורה מהורת על אכסניה שללה, רב יוסף יתיב ארבעין תעניתא ואקריווה לא ימושו מפיק יתיב ארבעים תעניתא אחריני ואקריווה לא ימושו מפיק ומפי ורעד יתיב מאה תעניתא אחריני אתה ואקריווה לא ימושו מפיק ומפי ורעד ורעד אמר מבאן ואילך לא צרכינא, תורה מהורת על אכסניה שללה ע"ב. הבטחת התורה יומל ה' את לבבך ואת לבבך ורעד תפעול שהتورה תמיד תהיה בהחדשות אצלך, וכן אצל בניך.

כתוב (דברים ד ט-י) רק השמר לך ושמיר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסورو מללבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך يوم אשר עמדת לפני ה' אלקייך בחרב, היינו שצרכיכם לזכור הרוגע של קבלת התורה, ויש למסור זאת גם לבנים ולבני בנים, וזה עומד בנגד נושנותם, ואם זכריהם יום ומעמד זה, לא יהיה שם נושנותם. בשאיין נושנותם, אז יש קיום של ערו ישנים משינחכם, ומובן אם בן מדוע מלחמת הרמו שאלוול הוא ר"ת את לבבך ואת לבבך ורעד יש لكم לסליחות, וכן יש לתקוע או בשופר, ששניהם עניינים חידוש וקיימה מתרדמתה, בכחוב ברמ"ס על השופר (הלוות תשובה ג') אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גוירת הכהות, רמו יש בו, כלומר ערו ישנים משינחכם, והקיצו נרדמים מתרדמתכם. והוא ביאור הקשר של חדש אלול לתיקון הקלקל שנהייה בקבלת התורה, דהחודש זה מעביר אותנו בחורה לקבל תורה מחדש. העובדה שאחנהו עוביים מפורענות של המרגלים, לימי התיקון של ימים הנוראים בבחינת התיקון של חטא המרגלים, רמו זה בפסוק LOLAA האמנתי לראות בטוב ה', לבן צרכיכם להגדיד המזמור של לדוד ה' אורי ויישע, ולקרוא השבעה הפטרות של נחמה. בשנצטונו (תהלים כז יד) קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה', חזק הוא 'האמינו בעצמם', ויאמץ הוא 'בטחו בנפשם'. אמץ הוא מי שבאות, חזק הוא מי שעומד במקום איתן. אלה הם המסלולים שמביאים אותנו מימי הפורענות לימי הנוראים, מקום ולא לישון, ולהיות בטוח.

בתוכה בתשובות הנגוניות, בספר הפרדס, ובשיבולי הלקט, שתכננו לומר הפטורות בכלל שאנתנו מחייבים ללמידה דברי נביאים, שהגביאו מנבא דברים בשם ה' ית', ואנחנו צריכים להשמי עת זה. וכORBOD שוד התעם שלא לומדים נביאים בכל יום שיש עניות גדולה, וצריכים לעסוק לפרנסה, לכן במקום ללמידה נביאים צריכים לומר שני פסוקים כל יום של (ישעה נת ב-כא) ובא לציון גואל ולשבוי פשע ביעקב נאם ה' ואני זאת בריתי אותן אמר ה' רוחי אשר עלייך ודברי אשר שמתי בפיק לא ימושו מפק ומפץ ורע זרע אמר ה' מעתה ועד עולם. אבל בשבת שאין מלאכה, מפטירים בנביה, וכך לא אומרים ובא לציון בפרק. כתוב ברמב"ם (תשובה ד ב) כל הנביאים הוכחו לישראל, עד שהחورو בתשובה, וכל נחמות הנביאים הם רק לימות המשיח, אבל לעולם הבא אין לא ראתה אלקים זולתך. וכORBOD (דברים יח טו-יח) נביא מקרבע מאהיך כמנוי קים לך ה' אלקייך אליו תשמען ככל אשר שאלת מעם ה' אלקייך בחרב ביום הקהיל לא אמר לא אסף לשמע את קול ה' אלקיך ואת האש הנדרה הזאת לא אראה עוד ולא אמות ויאמר ה' אליו היטיבו אשר דברו נביא אקים להם מקרוב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו, היינו שהמקור לכל דברי הנביאים הוא ממעמד הר סיני, וכל נבואה היא באממת רק המשך של הר סיני. בשני הפסוקים הנ"ל כתוב בכללות כל מה שאנו צריכים לשמע מהנביאים, ויש בהם גם נחמה המעביר מימי הפורענות לימים נוראים, שלמרות שנראה שאייבדנו המקום, ואנחנו בעצמנו בבחינת אבידה, מראה לנו הנביא שאנו בגדר אבידה מבוקשת, ולולא האמנתי זה היה באמת אבידה, אבל בגלל שאלו מחייב להאמין, אז אנחנו לא בבחינת אבידה, וכך כתוב קוה אל ה' חזק ויאמן לך וקוה אל ה'.